

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50
 Egy órára . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 (szállt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a főbbesíri hirdetések alk-
 a szerinti jutányos áron vételnek fel. Betű-
 díj minden külön bejuttatásért 30 kr.

Hirdetést vagy recitálást magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.

Nyitlári közlemények minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 (szállt.)

Köziratok nem adóznak vissza.

A millenáris ünnep tervezete.

Wekerle — mint már említettük —
 betérjesztette a képviselőházhoz a ter-
 vezetét a millenáris évforduló megün-
 neplése tárgyában. — Az előterjesztés
 bevezetése elmondja, hogy az ország ál-
 talános közérzete kívánja, hogy a hon-
 alapítás ezredik évfordulója méltóan
 megünnepelessék. Azért a kormány a
 millenium megünneplésre lehelyesebb-
 nek a következő programot tartja:

Négy száz újabb népiskolát szándé-
 kozik felállítani, továbbá egy jól beren-
 dezett és terjedelmes iparművészeti mu-
 zeum és iskola építését. A kir. kuria és
 budapesti kir. ítélőtábla új palotát kap.

Budapesten két új dunai hidat épí-
 tenek.

A vaskapu szabályozását befejezik.
 A tulajdonképeni ünnepek fő-
 pontjai következők: Először az ország-
 gyűlés mindkét házának együttes ünne-
 pélyes ülése, lehetőleg az új parlamenti
 épületben. Az ülés tárgyai lesznek: ün-
 nepi beszéd, az országgyűlés hódolata a
 király előtt.

A nemzet minden osztályából ala-
 kult történelmi menet elvonulása.

Ünnepélyes megnyitása az orsságos
 kiállításnak.

Méltó részét képezhetné a prog-
 ramnak valamely történelmi jelentőség-
 gel bíró, például a magyar állam meg-
 alapítását jelképező szobornak leple-
 zése.

Önként érthető, hogy az ünnepre a
 külfatalmasságok képviselői első sorban,
 Ő Felségének is a velünk közjogi kap-
 csolatban levő több királyságai és orszá-
 gainak törvényhozó testülete és kormá-
 nya is meghívandók.

A szükséges intézkedések megté-
 lére célszerű, hogy a kormány az or-
 szággyűlés mindkét házával folytonos
 érintkezésben járjon el. E célból We-
 kerle 60 tagból álló országos bizottság
 kiküldését javasolja, melybe a kpvise-
 lőház 40, a főrendiház 20 tagot válasz-
 szon.

Thaly Kálmán beszéde,

a képviselőház nov. 30-iki ülésén.
 (Folytatás és vége.)

Thaly Kálmán: Az a szegény katona
 Frigyes főhercegnél, ki sokkal humánusabb
 ember, mint a miniszter ur, kereset orvoslást
 és remélem, meg is fogja találni. A »Pozsony-
 vidéki lap« nov. 10-iki számában olvasható
 szöveg: »Szempczéről írják lapunknak: A
 cs. és kir. 5. huszárezrednek Nagyszombat-
 ban állomásozó 3. századában tényleg szol-
 gáló zalamegyei resicái illetőségű Tüske István
 huszár f. hó 7-én reggel századától megszökött
 és Sárók község közelében ugyanaznap d. u.
 egy földműves elfogta. A szolgabírói hivatalba
 bekísért szökevény könnyezve adta elő, hogy
 őt a már türhetetlen kínzás és kegyetlen bán-
 násmód vitte a végzetes lépésre. A balsors
 oly szakaszvezető keze alá helyezte őt, hogy
 ha a szökevény jegyzőkönyvébe bementett val-
 lomásának csak fele is való — ezt írja az
 önképzőlapja — (olvassa) — nem lenne csoda,
 ha a jelzett szakaszban szolgáló 16 újonc
 mind megszökött volna. A szaunadó állapot-
 ban lévő huszárszökevényt ugyanis Kovács
 Vincze nevű szakaszvezető lépten-nyomon, akár
 volt rá ok, akár nem, fütötte, verte, pofozta,
 rugta, egy szóval emberhez nem illő báná-
 smódban részesítette, de a többi 16 újoncát
 is. Reggelint felszólította, fizessen neki pá-
 linkát, s midőn szegény újonc arra hivatko-
 zott, hogy pénze nincs, az embertelen szakasz-
 vezető »Habt-acht«-ba állította őt, s a kité-
 szített mellett lovagló nádpálczával addig ütötte,
 míg a keze el nem fáradt.

Fejérváry Géza b. miniszter: Thaly
 Kálmán írta, úgy látszik! (Derűtség.)
 Thaly Kálmán: Ne tessék engem gya-
 nusítani. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Ez
 egy szolgabírói jegyzőkönyv és ez hiteles, hi-

szen talán atyafia is a t. miniszter urnak az
 a szolgabíró! (Derűtség.) No igen; a vejenek
 a testvére! Az csak igazat ír! (Felkiáltások a
 szélső baloldalon: Nagyon helyes! Olvassa):
 »F. hó 6-án este zubbonyának egyik gombja
 leszakadt, a mit Tüske István huszár nem vett
 észre, a szakaszvezető látva a gomb hiányát,
 methodusához folyamodott s a szegény embert
 ellen. hátán, fülén, fején oly annyira elverte,
 hogy a bőre felhámolt s még 24 óra után
 teljesített kiballgatás alkalmával is lehetett a
 sérülések nyomát látni. Az újoncznak ezen
 elődása után önkéntlenül is az a kérdés
 merült fel, hogy hát miért nem jelentkezett
 kihallgatásra s miért nem jelentette fel a brut-
 tális szakaszvezetőt a kapitánynak, mire a szeg-
 ény ember megadta rá nyomban a választ
 azzal, hogy »Rapport«-ra ismételve jelentke-
 zett, de a jelentkezésnek az lett a vége, hogy
 a szakaszvezető megszállhatatlan arczi-
 veréssel utasította vissza a jelentkezőt. Ennyi
 kínzást és verést Tüske István huszár sem tu-
 dott már eltűrni s ezért f. hó 7-én reggel a
 vágvölgyi vasutvonalon mentén Pozsonyba in-
 dult, hogy az igazságszeretetről ismert Frig-
 yes főhercegrez menjen panaszra. Mint hall-
 juk, a katona szökevényt a járási hatóság Po-
 zsonyba kísértette a katonai parancsnokság-
 hoz, a hol bizonyára jobban kiderítik a szó-
 kés okát s a szakaszvezető méltó büntetését
 bizonyíthat meg fogja kapni. Hát remélem ma-
 gam is!

Nos t. ház! legió volna az ily esetek
 száma, ha elő akarók sorolni.

Csak az »Egyetértés« tegnapelőtti szá-
 mában olvastam: »Pár nappal ezelőtt a 23.
 gyalogezred 14-ik századának egy közembere
 akasztotta fel magát. Ugyannek az ezred-
 nek a 13-ik századában Csetei János közkatona
 fordította maga ellen a fegyvert, a ki csak az
 idén vonult be ezredéhez«, szóval így megy ez
 napról-napra. (Ugy van! Ugy van! a szélső bal-
 oldalon.)

Ezek beteges jelenségek t. ház, melyek
 nek okának kell lenni s én sine ira et studio
 az okot ott keresem, ott, a hova utaltam, nem
 a tiszt karban, hanem az altisztakar tul-
 nyereségében. Több felügyelő a tiszt urak ré-
 széről ez irányban talán megteremné a hasz-
 nos gyümölcsöt. Arra az esetre vonatkozólag
 pedig, melyet felolvastam, s a melyről szóló
 hírlapi tudósítás hiteles szolgabírói kihallgatási
 könyv nyomán készült, ismervén a főhad-
 parancsnok emberies érzületét és emberszerete-
 tét, meg vagyok győződve, hogy Frigyes fő-
 herceg, a ki elé az eset tartozik, méltólag
 fogja megtörölni és orvosolni a bajt; bár má-
 sutt is mentül több helyen úgy lenne!

Nagyon hibázik tehát a t. miniszter ur,
 hogy akkor, mikor az ember a legjobb indu-
 lattal szólal fel, mindjárt felpattan és rossz-
 neven igyekszik venni az objektív természetű
 bizonyításokat is. Engem ugyan semmi subjek-
 tív érzület nem vezet, midőn véderőnknek szel-
 lemi és erkölcsi niveauját tisztá szívvvel oda
 akarám emelni, hogy oda jussunk, hogy oly
 hadsereggel bírjunk, mint a milyennel Bismarck
 fennen dicsekedett Európa előtt. Azt hiszem,
 azt, hogy ez intenczióból rosszakarat, vagy
 gyűlölet szólna a hadsereg ellen, senki nem
 mondhatja.

Azokban panaszok merülnek fel t. ház
 az ellenőrzési szemlén követelt eljárás ellen is
 s itt már nem az altisztek, hanem a tiszték
 ellen vannak panaszok. Nem akarok példát
 fölhozni, a mi a hírlapokban igen gyakran tör-
 ténik, most is kardrántás és vágás történt,
 másutt kézzel, tusára menés, a honvédségnél is
 történt két ily esetet tudok, melyek egyike viz-
 gálat tárgya, a másikat nem ismerem, azért
 nem szólok róla, de remélem, hogy a vizsgálat
 folyamán kiderül a dolog és a ki hibázott, meg-
 fog érte bünhődni.

Némely tartalékos t. i. a ki behivatik,
 talán elhibazza a dolgot azzal, ezt el kell is-
 mernem — hogy arra a rövid időre nem te-
 kinti magát katonának, a tiszt pedig viszont
 szigorúan annak tekint, ezekből a conflictusok-
 ból származnak a után rendszeren az esetek és
 a nagy tolongásból, mely akaratlanul is előáll,
 mert mindenkinek ideje drága levén, hamar el-
 akarja a dolgot intézni. Azokban mindkét rész-
 ről egy kis tapintat és jóakarattal segítene a dol-
 gon, nevezetesen, hogy ha azok a tartalékosok
 annak idején felvilágosítottanak valami pon-
 tozat felolvasása által, hogy azon idő alatt, míg
 az ellenőrzési szemle tart, teljesen a katonai
 szabályoknak megfelelőleg tartoznak magukat
 viselni.

Történt még egy másik különös eset,
 szintén közlelebről és sajnalom, hogy Buda Vil-
 mos t. képviselő társam nincs itt, mert az ő
 kerületében történt. A huszárok gyakorlatai al-

kalmával három huszárt fegyverestől, lovas-
 neki kommandírozta a Dunának, hogy uszák
 át s mind a három szerencsésen, vagy szer-
 encsétlenül belefut. Tolnamegye közvélemé-
 nyét ez az eset akkor nagyon felverte, gyűj-
 töttek a szülők keserűségét enyhítendő, kik
 gyermekeiket elvesztették, gyűjtöttek pénzt sir-
 emlék felállítására sattöbbire. Én a dolog vé-
 gére jártam, hogy mint tudtán, mert mégis
 furesa, hogy a hadgyakorlatokat akként inté-
 zik, hogy a katonát teljes felszereléssel, lovas-
 tól a Dunának hajtják, a hol oly széles, mint
 Tolnánál, nem mondom, hogy Salzbürgnél, ott
 könnyen átuszhatják. Ezt a dolgot nem tudom,
 egy százados, vagy főbb tiszt követte-e el; igaz,
 hogy olyan formán történt, hogy felszólította
 a legénységet és e bravourra önkényt vállal-
 kozókat keresett, hogy kik akarnak teljes fel-
 szereléssel átuszni a Dunán. Egy néhányan
 vállalkoztak, ezek aztán bele is fultak. Meg-
 valloim, hogy furesának találok, hogy felszólította
 21 éves fiukat, a kik nem tudják az ily dol-
 got, mert tapasztalatlanok, hogy is tudhatnák
 — csak a bátorságot keltik föl vele, a nélkül.
 hogy a dolgot jobban megvizsgálják, vagy a
 nélkül, hogy csolnakkal követték volna s
 minden mentő intézkedést megtettek volna:
 csak neki eresztik a Dunának Hiszen nem bo-
 szorkányság a Duna átusása, — nem csak
 Edelsheim Gyula tette meg, megtette a kurucz
 huszárság akárhányszor; Károlyi Sándor ta-
 bornok megtette épen Dunaföldvárnál hadtestes-
 től, nem fult bele annak egy embere sem.

Ha nem értik a módját, hogyan lehetsé-
 ges lovasagot átuszatni, hanem csak úgy
 vaktában, Hübele Balázs módjára lovat ad az
 isten. akkor természetesen a huszárok úgy
 fognak járni, a hogy Tolnánál, holott épen
 Tolnánál, Dunaföldvárnál vagy 12,000 lovas-al
 uszatott át Károlyi Sándor. Én ismerem a
 módját, tudom és ha megkérdéznék, meg is
 mondom, hanem itt a házat untatni vele nem
 akarom. (Halljuk! Halljuk!)

Huszárokról levén szó, — a közöshads-
 regbeli huszárokat értem itt csak, — sajna-
 latom kell kifejeznem egy körülmény iránt.

A hadügyminiszternek — már nem tu-
 dom, a mostaniak, Krieghammernek e, vagy
 elődjének Bauernek — volt olyan rendelete,
 hogy a legénységi nyelvet lehetőleg a tiszték-
 nek el kell sajátítaniok, de olyan rendeletet
 nem tudok, a mely a huszár tisztikart pl. el-
 tiltaná attól — legalább nyilvános rendelet
 nincs — hogy magán érintkezéseik közben
 az ő anyanyelvüket ne használhassák. Faj-
 dalom tölti el lelkemet, valahányszor szeren-
 csem van nagyobb körű huszártársasággal ta-
 lálkozni és így közelebb három ezred tiszt-
 karánál tettem azt a szomorú tapasztalatot,
 hogy vendéglőkben, vagy ilyenféle helyen tör-
 tenő megjelenésükkel, a hol ők külön asztal-
 nál ülnek, soha egy magyar szót egynek aj-
 káról sem hall az ember. Megnevezhetném az
 ezredeket, de azt hiszem, valamennyinél
 így van, úgy, hogy az ember lelke sir érte,
 ha látja, hogy tősgyökeres magyar gyermekei
 e hazának órák hosszán minden nap együtt
 vannak a nélkül, hogy édes anyanyelvükön
 egy szót is ejtenének, mintha az uniformisban
 derogálna magyarul beszélniök. Ez az, a miért
 nem óhajtom, hogy magyar fiúk a közös had-
 seregbe menjenek, mert a ki oda megy, an-
 nak legnagyobb százaléka a magyar nemzeti-
 ségre nézve elvész. (Ugy van! a szélső bal-
 oldalon.) Annnyira meg van ott az amalgami-
 záló rendszer, — hiszen bár ne volna, — de
 tapasztalalómból beszéllek, a nyáron, az őszön is
 megtörtént velem, a lelkeim sirt, hallva, hogy
 tősgyökeres magyar fiúk száza napokig, órák
 hosszat együtt levén, egy-ten szót sem be-
 szélnek magyarul. Talán valami titkos rende-
 let létezik e tekintetben, mert nyilvános ren-
 deletről nem tudok. Hiszen a huszárezredeknél
 is vannak tiszték, olyanok, a kik nem magya-
 rok és azoknak épen előnyére szolgálna az,
 ha környezetükkel, magyar tisztársaikkal, az
 ezred nyelven beszélgethetnének, úgy alkalm-
 muk nyílnék arra, hogy a legénységi nyelvet,
 a magyart, — mi nálunk állami nyelvnek ne-
 vezetik — elsajátíthassák.

Az imént megemlített incidentálter a
 mostani hadügyminiszter, Krieghammer, a
 kitől, mint tapasztalt katonától és olyantól, a
 ki magyar ezredeket is szolgált, némi javítá-
 sásokat várok ebben a tekintetben is, adja
 Isten, hogy ne csalódjam. Jöjduatallal volt a
 magyar nemzet iránt akkor legalább, a mikor
 a 39-ik ezrednek ezredese volt.

Fejérváry Géza b. honvé-
 delmi miniszter: Hiszen az gyalog-
 ezred!

Thaly Kálmán: Igen, de Don Mi-
 guel!

Fejérváry Géza b. honvé-
 delmi miniszter: Igen, de Kriegham-
 mer lovas volt teljes életében! (Derűtség.)
 Thaly Kálmán: De azért mégis
 volt Debreczenben!

(Hosszas zajos derűtség). Mert ott jól
 emlékeznek rá! Mondom, ő jöjduatallal volt a
 magyar nemzet iránt s azt hiszem, megtar-
 totta ezt a jöjduatallat ma is. Ez a hadügymi-
 niszter egy okos rendeletet adott ki, rövid
 hadügyminiszterségének ideje alatt is, — ad-
 hatott ki többet is, nem tagadom. hanem kü-
 lönösen egy okos rendelete nekem felűnt, a
 mi azt mutatja, hogy ő számol a viszonyok-
 kal. Itt vannak a bosnyák zászlóaljok, deli
 szép legények. Ezeknek többsége mohamedán
 vallású. Tudjuk, hogy jó katonák, s hogy a
 hű-égi esküt, noha a szerencsétlenek két sou-
 verainnek is tartoznak letenni, pontosan meg-
 fogják tartani bámi viszonyok közt, mert a
 kettő egymással harcra nem fog kelni; tehát
 mondom, ez a legénység minden katonai ére-
 nyei mellett buzgó mohamedán és a hadügy-
 miniszter ur az ő vallásos érzületeiket nem
 akarja sérteni, sőt az iránti tiszteltől
 rendeletet adott ki, a melyben figyelmezteti a
 parancsnokokat, hogy ugyanazokat az imá-
 dokozi módokat, a melyeket a reglement szer-
 rint a többiekől követelnek, ne követeljen meg
 a bosnyákoktól is, nevezetesen a »terdelj, imá-
 hoz« módot.

Ime, t. miniszter ur, a bosnyák katoná-
 ságnál, annál a néhány zászlóaljnál respec-
 tálják, hogy a mohamedán nem terden állva
 imádkozik. Van annak 15 esztendeje, hogy ha-
 tározati javaslatot adtam be e hazán e te-
 kintetben A német hadseregnél különben is
 kiküszöböltek ezt a »terdelj, imához« módot.
 Nálunk ez harmadfél millió káivínista embernek
 sérti vallásos meggyőződését.

A református ember sem terdel le az
 imához, csak úgy, mint a mohamedán, bos-
 nyák katonák, s az a 39-ik ezredbeli debrec-
 zeni, vagy kecskeméti vagy kőrösi baka, ha
 le nem terdelne, főbe lövették. A bosnyák ka-
 tonáknál ugyanezt respectálták, pedig a mo-
 hamedán vallás nem bevett vallás sem Ma-
 gyarországon, sem Ausztriában; a református
 pedig bevett vallás, az 1867. LIII. t. cikkben
 benne van, hogy egyik törvényesen bevett val-
 lásfelekezethez tartozó ember sem kénytelen
 a másik ember vallásfelekezetének szertartá-
 sait követni, (Helyeslés a szélső baloldalon), s
 mégis kényszerítik a mi református újonczain-
 kat, hogy terdepelve, katolikus mód szerint
 imádkozzanak, határozott törvény ellenére.

Reményilem, a hadügyminiszterrel, a ki a
 bosnyákok valásos érzékenységét kimélte, pe-
 dig azok sokkal kevesebben vannak, hogy a
 közel harmadfél millió reformátusoknak a val-
 lását is tiszteletben fogja tartani és ezt a kü-
 lönben sem szükséges intézkedést cassálni
 fogja, különösen, a midőn Németországban, a
 katolikus Bajorországban is cassáltak. (Egy
 hang hafellől: A katolikus baka is elengedi!
 A nadrága legalább el nem szakad! Der-
 űtség.)

T. ház! Mivel a honvédelmi tárca köit-
 ségvetésével kapcsolatban bizonyos jelentések
 is tárgyaltak a Ludovica Académiáról, a
 közöshadseregbeli tanintézetekről stb., s miu-
 tán ezek egy némelyikéről, pl. a Ludovica Aca-
 démiáról megemlékeztek már előttem szólt
 képviselő is, névszerint Nagy István t. kép-
 viselőtársam, nehogy a speciális tárgynál le-
 gyek kénytelen felszólalni. . . .

Fejérváry Géza b. honvé-
 delmi miniszter: Isten mentsen!

Thaly Kálmán: Elismerem, hogy
 nem szereti az igaz szót! (Nagy derűtség),
 engem ez zavarba nem hoz, csak diskuráljon,
 közbe is felelek én, meg a háznak is beszél-
 lek. Régi róka vagyok én! (Nagy derűtség.)

T. ház! Azon közös hadseregbeli kato-
 nai intézetek közé, a melyeknél állami ala-
 pitványi helyek vannak, tartozik a fumei hadi
 tengerészeti académiá is. Azért hozom épen
 ezt fel, mert a példa, melyről említett akarok
 tenni, véletlenül erre vonatkozik, de hát egy
 huron pendülnek valamennyien. (Igaz! ugy
 van!) a szélső baloldalon.) A honvédelmi mi-
 niszterium, mikor azok a helyek megüresen-
 dős lesznek, pályázatot hirdét a törvény ér-
 telmében a hivatalos lapban és egybűtt, a
 mely szerint a folyamodványok a miniszteri-
 umhoz adandók be. A pályázati hirdetésben
 egyéb feltételek mellett az is befoglaltatik,
 hogy péld. négy osztályt kellett az illetőnek
 végeznie, akár gymnázialis, akár realskolai
 osztályt; befoglaltatik az is, hogy magyarul
 is letehetik a felvételi vizsgát.

Ámbár a Csáky-féle rendelet végrehaj-
 tása iránt országszerte megtörténik min-
 len

Witz Miksa,
 erézia nőgyógyá-
 volt alorvosa,
 gyász.
 5-ig, szegény nőknek
 9-ig ingyen.
 uj-utca, 1703 sz.

szép és
 jó
 munkáért

ás.
 n Piacz-utca
 a nők

MAT

atott, ez idő óta
 2. évben I. osztályu
 bronz éremmel, az
 várotri szintén nagy

én berendezve, az
 könnyűszerrel meg-
 yében, ahol gyaram
 en hozzájárul, hogy

annemű lakberende-
 rább bútordarabok-
 ergályos és fafaragó

tűkrök, vasbutorok

an rendelkezésemre,
 sokat olcsón, pontos
 somagolásokat olcsó

ő arszámítás mellett,

tesére a n. é. közön-

ettel

VILMOS.

kiállítás!
 yos árak!

tással

lehető dolog, még sem kívánható az, hogy az alföldi, vagy bárhova való tősgyökeres magyar ifjú négy középiskolai osztályban annyira el-sajátítsa a német nyelvet, hogy a német műszavakat ismerje és németül tehesse le a vizsgát. Szóval a miniszter ur hirdetésében benne van az, hogy a vizsgákat magyar nyelven lehet letenni.

Előtte fekszik egy emlékirat másolata, a melyet egy igen tiszteletre méltó tanferfi adott be Gromon államtitkár urnak. Fel vagyok hatalmazva arra, hogy e dolgot előhozam, nem azért, hogy az illető történet sérelm orvoslássék — mert azt már nem lehet orvosolni — hanem más szülők okulására.

Egy középiskolai igazgató, a kinek igényeit maga az államtitkár ur volt szíves elismerni, miután fia jó bizonyítványokat mutatott fel és egyéb kelleknek is megfelelt, egy ingyen alapítványi helyet akart szerezni a fiu-mei tengerészeti akadémiában. — Az igazgató fiával együtt az ország keleti részéből Fiuméba utazott és a felvételi vizsgánál a fiu-mei tengerészeti akadémia vizsgáló bizottsága előtt a kérdésekre magyarul akart felelni. Erre rá-riárváltak, hogy csak németül tehet vizsgát. Ő hivatkozott a miniszteriumi rendelethez, a nyit pályázati hirdetésre, mire a tengerészeti akadémia közgei azt lelelték, hogy erről mi nem tudunk semmit, ez minket nem kötelez és a fiut a németül vizsgálni nem tudás miatt nem vették be.

A szegény ember most már megfizette a dupla költséget az utazásra oda és vissza, — fiát már egy évig erre a pályára tanította, most megint kénytelen más pályára adni. Tette pedig ezt a miniszter ur közegének. Gromon Dezső államtitkár urnak jóakaratu biztatása mellett, a miért ennek az illető apa köszönettel is tartozik, de ugy látszik, hogy itt megtörik ugy az államtitkár urnak, mint a miniszter urnak is a hatalma.

Azért kérem a t. miniszter urat, hogy vagy ne tesse bele a pályázati hirdetésbe, hogy közös katonai és tengerészeti intézetekben magyarul is lehető a felvételi vizsga, vagy ha bele méltoztatik tétetni, akkor méltoztassék annak érvényét is szerezni, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) mert nagyon gyarlón állhat a honvédelmi miniszterium tekintély-lények dolga a közöshadsereg hatóságainál, ha ott azt felelik rá, hogy nekik ehhez semmi közük és őket nem kötelezi az, hogy mit hirdet a honvédelmi miniszter ur, mit nem.

Legyen t. miniszter ur, nyitak; a mit nem birunk megtenni, azt ne hirdessük, leg-alább ne bolondítsuk vele a világot és ne okozunk vele kárt a szülőknek. Mindenütt leg-jobb az egyenes utat és a nyitltságot követni. Valamint a miniszterelnök ur jól tette volna, ha a tüzéségre vonatkozólag őszintén kijelen-ti, hogy azt nem lehet megcsinálni, ugy ezen hirdetekben is méltoztassék kijelen-ti, hogy magyarul nem lehet a felvételi vizsgát letenni.

Szólnak még több más kérdéssről, de beteg állapotom nem engedi, ugys belefáradtam. Mostanra tehát elég. Ha a t. honvédel-mi miniszter ur mulatni akar velem, szivesen állok elébe mindég, nem ma hadakozunk elő-ször és azért valami nagy csorba együkönk-nön sem esett, (Derültég) mert megint kibékülünk, ha összszesszünk is.

Ami a költségvetést illeti, az a párt, — a melyhez tartozni szerencsém van, a hon-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A világ legboldogabb embere.

— Elbeszélés. —

Irta: Komjathy Sándor.

(Folytatás.)

A ki ezt el nem éri, annak az élete nem ér egy üit taplót. A ki pedig ennek az állitá-somnak ellent mond, az vagy sajnálatra méltó tudatlan; — a világ dolgában is, de meg az ember lélektaában is; — vagy pedig fari-zeus. — Mert hát ugyan ki tagadhatná meg azt az axiómát, hogy a világot a szeretet kor-mányozza.

Nem akarom az élet filozófiát a bölcse-nél kezdeni. Hisz nem kis gyereket oktatok. Elég legyen argumentum most csupan az a tagadhatatlan tény, hogy ismerőseink, plane szeretteink kedveért szivesebben teszünk vala-mit, mint idegenek kedveért. No tudós ur, ha senkit sem szeretsz, kikért élsz? Pusztán ma-gadért? No, ez nem valami magasztos etlthi-vatás, anyi szent.

De meg tagadja-e valaki, hogy a becsvágy a legnagyobb és legne-mesebb rugója is tetteinknek, czelejainknak, ambicióinknak. A becsvágyat pedig ugyan mi fejt ki igaz értéke szerint bennünk, ha nem a társaság, az em-berekkel való sűrű érlelközés, az ott megérezett nemes verseny.

Minek zarnátok hát ki magatokat tudós urak a nemes versenyből, mely akarát erő-tket csak edzi, lovaja, tüzei?

Mért küszöbölitek hát ki magatokat kész-akarva a társaságból, — az által, hogy sem-mit sem akartok elsajátítani azok közül az említett tudások közül, melyek a társas élethez bevezetőül szo gálnak.

De fordítsuk meg csak a bot végét. Hátha

védelmi tárczát, mivel a honvédség nemzeti intézmény, megszokta szavazni, a mennyiben pedig ez még mindig egy kicsit nemzeti, nincs tel-jesen elgermanizálva, noha nem a t. min. uron mulik, részemről is, mint a párt tagja, meg-szavazom a költségvetést, de kérem, méltöz-tassék elfogadni Tóth Ernő t. képviselőtársam határozati javaslatát is, amely régi óhaja a pártnak s a melyben része egyhangulag osz-tozik. — (Élénk helyeslés és éljenzes a szél-sőbaloldalon.)

Országgyűlés.

A képviselőház tegnap i ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök beérjesztette az indem-nitási törvényjavaslatot a förendek iránti ud-variasságból, kik többször panaszokdtak, hogy nincs elég idejük a budgetvel való foglalko-zásra.

Az apróbb tárczák néhány tétele fölött folyt még tegnap is a vita, így a közösügyi kiadásoknál Madarász József s a földte-hermentesítés tételénél Deéry Zoltán szólat-tak föl; a tételeket Wekerle Sándor mi-niszterelnök védelmezte.

Nagyobb vita a szőlő-dézsma-váltás té-telénél fejlődött ki, hol báró Andreánszky Gábor terjedelmes megokolás kapcsán a kö-vetkező határozati javaslatot terjesztette be:

„A képviselőház utasítja a pénzügyminisz-tert, hogy ayútson be még ezen ülésszak alatt törvényjavaslatot az 1891: 1. törvényeziknek olyatén módosítása iránt, hogy a filoxéra által elpusztult szőlők összes hátralévő dézsma-vált-ság tartozásai töröltessenék.”

A határozati javaslatot hatvankilenc képviselő írta alá s pártolásra többen szó-láltak fel. Simonffy János és Szederkényi Nándor után különösen Herman Ottó szóltott nagy harással a kérdéssről és szemrehányásokat téve a kormánynak, hogy a szőlő gazdák érdekeivel olyan keveset törődik, maga is a határozati javaslatot pártolta. Ek-or aztán Wekerle miniszterelnök is ki-fejtette a kormány álláspontját. Kijelentette, hogy a filoxéra-pusztította vidékeken általában beszünteti a kékkeucziót; ahol pedig a leszámolás már megtörtént, szigoruan felül fogja vizsgálni, hogy a leszámolás igaz-ságosan és méltányosan történt-e. Megjelölte azt a határt, a meddig a filoxéra által el-pusztított területeken a szőlődezsma-váltás el-engedése tekintetében elmehet, kitatásba is he-lyezett egy törvényjavaslatot. Az ellenzék nem nyugodott meg a miniszterelnök kijelenté-sében s az ellenzék határozati javaslat fölött névszerinti szavazást provokált. A haz többsége elvetette a határozati javaslatot.

Makfalva Géza a miniszterelnök-ségi sajtó-íródt támadta meg.

Az ülés végén ünnepélyes aktus folyt le. A ház József főherczeg ő fensége jubileuma alkalmával megbizta az elnököt a törvényhozó testület üdvözlésének telmcsolásával. Az egyes pártok részéről Darányi Ignác, Horánszky Nándor és Thaly Kálmán szep szavak-ban adtak kifejezést hódolatuknak a népszerű főherczeg iránt.

BELFÖLD.

A függetlenségi és 48-as párt hétfőn tartott értekezletén Just Gyula elnök-lete alatt a közigazgatási birakodásról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldendő bizott-

az a profán táncz, billiárd, kugli, lovaglás, ló-hajtás, vadászat, uszás, csolnakázás, nem pusztán a társas élet banális attributumá, ha-n m magasabb rendeltetést is rejt magában?

Vegyük el csak mellőle a profán jelzőt s tegyük elé ezt a kifejezést: társas játék. Argumentálni sem kell, mégis befogjuk látni, hogy ebben a formájában a kedély fellivanyo-zásának a legtermészetesebb eszközje. Mert mint társas játék szórakoztat; és mint torna testet erősít, izmokat edz, vér-keringést szabályoz.

Tehát még gimnasztika is! Igen, az! És pedig legfőképe az. Egy testvér a karfán, nyújtón, gyűrű bintán végzett fá-rasztó és test sanyaró gyakorlatokkal. Csak-hogy míg ezek az izmokat kinzó magán pro-dukciók kellenek a testnek, unalmasak a léleknek, a kedélynek: addig a társas játék észrevétlenül egyszer csak bele hozza az emb-ert a mozgásba; az általánossá vált jó kedv a legfásltabb kedélyt is magával ragadja.

Ilyen boszorkány fogásra pedig a torna-tanulás megkedveltetéséhez, azt hiszem, van szükség. És pedig nagy. Csak egy rövidke be-pillantást kell vetnünk az ifjuság torna tanu-lásába s fájdalommal fogjuk tapasztalni, hogy épen azok, akiknek a legnagyobb szükségük lenne, a kik a legkevésbé mozognak: a jó tanuló, a kik könyvek előszeretete, vagy tán kötelesség éretm miatt legkevésbé érnek rá mozogni: ezek a jeles osztályzatúak vonakod-nak legjobban a gimna ztikai ügyesség elsajá-tításától. A test kinzó produkcióknak csak a pusztá latásától is faszak már, mert érzik, hogy az ő senyvedt, fejletlen izmaiknak csak gyötrelmet okoz a szokatlan erőlközés.

Egész másként áll a dolog a társas játé-kokkal.

Először is azoknak a motívumai nem oly terhesek. Másodszor nem is oly fád, tartalmat-

ságba Holló Lajos, Lits Gyula, Mülek Lajos és Szederkényi Nándor képviselőket jelölte ki. Ezután tárgyalás alá vette a pártkör az igaz-ságügyi bizottság jelentését az irodalmi vagy művészeti művek szerzői jogának kölcsönös oltalma végett Nagybritanniával 1893. évi ápr-ilis hó 24-én Bécsben kötött allomszerző-dés beczikkelyezése tárgyában beérjesztett törvényjavaslatot, melyet Havári Dániel ismer-tetett. Just Gyula, Bartha Miklós és Kun Mik-lós felszólalásai után elhatározta, hogy a párt nevében a képviselőházban felszólalás fog történni. Végül elnök ajánlatára Babó Zoltán kaszaperi földbirtokos a párt kültagjai so-rába felvételét.

A püspöki konferencia. A hét-fői konferencián, amelyet a herczegprímás imával nyitott meg, egyedül azzal a pástör-level-tervezettel foglalkoztak, amelyet a kor-mány egyházpoltikai jvasalata dolgában, — a mult tanácskozáson a szövegezzel megbizott hármas bizottság megírt. A hármas bizottság tagjai Schlauch Lőrincz kardinális, báró Hor-nig Károly és Steiner Fülöp püspökök vol-tak. — A konferencia egyhangulag elhatá-rozta, hogy a pástörlevelet néhány hét mul-tva nyomtatásban megküldi valamennyi ma-gyarországi egyházmegyének. — Magáról a pástörlevélről addig és a konferencián tör-tentekről titoktartást fogadtak meg. — A tanácskozásnak csak este nyolczadfél óraker volt vége.

A vallás szabad gyakorlata.

A képviselőház közzoktatási bizottsága hétfőn d. u. 6 óraker Schwarz Gyula enök-lete alatt tartott ülésében folytatta és befejezte a vallás szabad gyakorláról szóló törvény-javaslat részletes tárgyalását.

8. § A törvényesen elismertnek nyilvánított vallás-felekezetek szabadon gyakorolhat-ják a nyilvános, közös istentisztelet jogát, ma-gok intézkedhetnek minden vallási és egyházi ügyekben és jóváhagyott fegyelmi szabályaik alapján arra jogosított hatóságok által gyakorolh tájk saját híveik fölött az egyházi fe-gyelmet. Testi büntetésnek, vagyoni bírságo-lásnak és elzárásnak egyházfegyelmi bünteté-tésül alkalmazása tilos.

Végül a törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek önmaguk kezelhetik egyházi nevelési vagy jötekonysági czélokra szolgáló alapítványait. Ezen vallásfelekezetek, mint jogi személyek, egyházi szük ségleteik fedezésére vagyont is gyűjthetnek s e czébból igénybe vehetik híveik a hozzájárulását. Azonban: a) ingatlan vagyonszerzése csak imaházak paplakok, iskolák és egyházi vagy iskolai alkalmazottak részére szolgáló lakha-zak építéséhez szükséges telkekre s temetőkre szorítkozhatik; b) egyházi adó s egyéb szolgálatások csak a jóváhagyott szervezeti szabályzat, vagy az egyházközségi szabályokban meghatározott alapon és módon vehető ki. Ezen szolgáltatások közigazgatási uton való behajtásának azonban nincsen helye.

Kiss Albert az utolsó pontban a „szolgálatások” szót „egyházi járulékok” kifeje-zéssel javasolja fölcsereltetni. — Grófc s á k y miniszter javaslatára a „szolgáltatások” szó „egyházi adó s egyéb szolgáltatások” kife-jezéssel cseréltetett föl.

9. § A törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek, az iskolák, valamint kis-deódvóvadász és gyermekmenedékházak felállí-

lan a lényegük. Lelket önt beléjük a társas együttlét, együtt érzés, együtt működés, a köl-csönös verseny érzete. Ez az, ami bennük a fardalmat felvalogatja a verseny, a mulatás, vagy gyönyörrel. A klasszikusaitok is azt tartják: „varietas delectat.”

Ezt az igazságot hát nem tagadhatjátok meg.

Igen, de a ti vaskalaposaitok szemében billiárd, kugli, táncz nem egyebet jelent, mint ezt: „kávéház, korcsma, „bál terem.”

En istenem, csak rajtuk áll, hogy ne ezt jelentse, hogy ne csak a kávéházaknak, korcs-máknak, báltermeknek legyenek ezek privi-legizált élvezetei. Vetköztessek ki csak speciális jellegéből, tegyék csak hétköznap i iskolai tantárggyá, mint a torna egyik faját: mind-járt közönséges valamivé valik az emberek szemében.

Billiárd óra, kugli óra, táncz óra, korcs-olya óra nem jelentene különleges valamit a diák gyerek szemé előtt. Ép ugy mint ma a torna óra, vagy legközelebb a játék óra. Vagy hogy még eklatansabb példát hozzak fel: a zene. A muzsika szótól hangzik csak igazán a korcsma. De azért kimondhatja azt, hogy egy hegedülő diaktársaság kávéházi hangulatba jó. Ellenkezőleg, ha diák-társaink is érték a hurok titkát, kívánczunk, nem óhajtozunk a csigány után. Kielegítjük zene élvezet vágyunkat otthon.

Ha a torna terek jutna'nának kugli placz-cot; ha az ifjusági kaszinók el lennének látva billiárd szobákkal, táncztermekkel; ha ott bent az internátusokban, együtt többi pajtásaival mulathatná magát a diágyerek, ha házilag szó-rakozhatnék: felenyire se csábitanák a kávé házak.

(Folyt. köv.)

tására, fentartásáa és vezetésére nézve azo-kat a jogokat gyakorolják és azoknak a ren-delkezeseknek vannak alávetve, a melyeket iskojaügyi törvényeink az iskolákat (kisdé-ódvóvadász stb.) fentartó társulatokra vonatkozó-lag tartalmaznak.

Bá nó József kimondandónak tartja, hogy az unjonan keletkező fekezetek kötele-sek legyenek magyar óvodát és iskolát fel-állítani.

Grófc s á k y miniszter felvilágosításai után a §. változtatlanul fogadtatott el.

10. § Az egyházközség megalakítása a törvényhatóság első tisztviselőjének bejelen-tendő. Ez alkalommal az egyházközség helyi szabályai is bemutatandók, melyeknek az egy-házközségi területkör helyi határait okvetle-nül megjelölnök és egyházközségi előjárósá-got szervezniök kell.

Farbaky meglólandónak véli a §-t azzal, hogy az egyházközség mindaddig, míg szabályai nem erősítették meg, nem tekinthe-tő megalakultnak s működését nem kezdheti meg, Kiss Albert meghatározandónak tartja, hogy dispozició véttessék fel arra nézve, meddig terjedhetnek az egyházközségi területkör helyi határai. Grófc s á k y miniszter és Berze-vicz y államtitkár felvilágosításai után a szakasz változtatlanul fogadtatott el.

11. § A szabályszerűleg megalakult egy-házközségnek tagja mindaz, ki az illető val-lás-felekezethez tartozik s az illető egyházköz-ség területén lakik. Az egyházközségi előjár-óság a tagok nyilvántartásáról gondoskodni köteles.

A bizottság vita nélkül elfogadta a §-t s minden érdemleges módosítás nélkül hozzá-járult a törvényjavaslat 12—21. §§-hoz.

Hosszabb vita tárgyát képezte a törvény-javaslatnak a f e l e k e z e t n é k ü l i s é g r e vonatkozó 22-dik fejezete, a mely követke-zőleg hangzik:

„Azok, kik az eddig törvénybe vett, vagy a je-lentővénny alapján ezenal törvényesen elismert-nek nyilvánítandó vallásfelekezetek valamelyi-kéből kilepni óhajtanak a nélkül, hogy más ily felekezethez csatlakozni kívánának, szin-tén az 1898; J. L. I. törvényezik 1—6 és 7. §-ai nyerneik alkalmazást oly módosítással, hogy az idézett törvényezik 4 és 5. §-ában említett bizonyítványok az illetékes elsőfoku közigazgatási hatóságnál mutatandók fel, mely azon egyház illetékes lelkészét, vagy előjárósá-gát, melyből az illető kilepést, értesíti.

Ezzel a kilépés befejeztetett; ha azonban a kilépés valamely, eddig törvényesen bevett vallásfelekezetből történt, akkor köteles az il-lető a kilépés idejéig esedékesekké vált egy-házi tartozásait előbbi egyházának megfizetni.

Azoknak is, kik a törvényesen bevett, vagy elismert vallásfelekezetből kilepnek a nélkül, hogy más ily felekezethez csatlakoz-nának, meg van engedve a közös isteni tisz-telet tartása, a mennyiben az sem fennálló törvényekbe, sem a közérkölciségbe nem ütökzik.

Az 1868: LIII. törvényezik 8. §-ának azon intézkedése, mely szerint az elhagyott egyház elvei az abból kilepette nézve sem-miben sem kötelezők, ugyszintén az idézett törvényezik 12—18. §§-ai ezekre is alkalmazást nyerneik, oly megjegyzéssel, hogy a 14. §-ban említett átérés alatt itt is kilépés ér-tendő, továbbá, hogy a 18. §. hatálya nek ki-terjesztése csupan annak első mondatára szoríttatik.

Anyakönyvi szempontokból pedig ezek is a jelen törvény 21. §. rendelkezései alá esnek.”

A szakasz harmadik, a közös isteni tisz-telet tartására vonatkozó pontját a bizottság a miniszter hozzájárulásával bejelentett mó-dosítvány alapján újra szövegezendőnek határozta.

A §-t egyebekben a bizottság 9. szava-zattal 4. szavazat ellenében elfogadta. Ezzel elfogadtatott a szakasz fűgőben maradt 5. §-a is. A törvényjavaslat 23—24. §§-ainak érdem-leges elfogadása után a törvényjavaslat tár-gyalása — a 22-ik § fűgőben maradt pont-jának kivételével — befejeztetvén az ülé vé-get ért.

KÜLFÖLD.

A vitás tengerszem Krakó, decem-ber 4. A Czsa szerint az osztrák kormány megállapodásra jutott a magyar kormányal az iránt, hogy a jövő tavasszal felmérjék a tengerszem területét. Az új felmérés alapján új topografiai térképet készítenek az egész területről s vegyes bizottság fogja a határt meg-állapítani.

Téli hadgyakorlatok Németor-szágbán. A német katonai kormány, mint szaklapok jelentik, az idei tél folyamán nagyobbarányu hadgyakorlatokat fog a birodalom egyes részeiben tartatni. E gyakorlatok-nak az a czéljuk, hogy a csapatok megismer-vedjenek a téli hadjárat nehézségeivel s elő legyenek a téli hadműveletekre is készülve. Különösen nagy menetgyakorlatokat fognak tartatni s tekintettel lesznek a korcsolyázásra, mely parancsok közvetítésénél s gyors átadá-sánál télen fontos szerepe van hivata.

Ha

Találkozó s

egyület Otthon

Sétahangy

vasárnap d. u.

Színházi el

Decz. 9. A

»Bika»-szálloda d

Decz. 10. A

közgyűlése. D. e.

Decz. 16.

tánczvizalma a «K

Decz. 17. A

rendkívüli közgy

D. e. 10. 6.

Decz. 21.

törvényeszk előt

Decz. 31.

tánczvizalma a M

Jan. 20.

vendéglőben.

Uj

• A kirá Presse Münche kapta, hogy Er Lipót bajor her legidősb leánya délelött Génua Ottó bajor had relemből eskü egyszerű tisztjel, az udvari nem lehetett Királyunk, az akarta, hogy e kor a nyáron lottá, hogy ba fiatal leány zo dogtalan lesz, leségül ahhoz, rályunk az á indította és n nyánál es vejd Seefrieddel va esküvőn, ame tyeiben volt. Ipiót bajor szony és a vő jos Fülöp bajor születt Schm ersek végezte, utra indult.

Erzsebet ried Ottó Lajk éves. 1870. sz a gyalogárda rálly udvarna Daliás, karcsu már nagy mű vallásu csaku ried család m Atja, be genbach, ne örökös ura, k mu német a nya pedig S vezérőrnagy

Avólegér roly császáró Károly Tivadar rói rangot. A huga van. Ma tokban tartot jor fővárosba régóta tudják a házasságot, rökben király szelik el:

— Sie hat. (Ahoz z Mikor p manyokra h kijelentette: — Wie Politik gehab Kind nicht m a r a p o l i a szegény oda ne k t i herczegkisass apostoli mag esküdhett hadnagnak.

• Csol lában. Tegnét a milder tartatni szok intelligens ki a fősikolai é Majd C s i a magvas meg Szikszay-fele hogy a bíral elbeszélést zóti, melyk p i l l a n g m ár tárgya pies stílusaé szenior. A n nem oly tar melegebb ly kintében t Kovácsy elenlése u s lendlése

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyület Otthonában.
Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.
Színházi előadások kezdete este 7 órakor.
Dec. 9. A debr. izr. nőegylet táncestélye a Bika-szálloda disztermében.
Dec. 10. Az első takarékpénztár rendkívüli közgyűlése. D. e. 1/2, 10 ó.
Dec. 16. A debreczeni csizmadia társulat táncvizsgálma a 'Korona' vendéglőben.
Dec. 16. A Fröbel-egylet tombola estélye.
Dec. 17. A debreczeni helyi vasut. r. társaság rendkívüli közgyűlése a városháza nagy termében. D. e. 10 ó.
Dec. 21. Esküdtészi tárgyalás a debr. kir. törvényszék előtt.
Dec. 31. Az István-gőzmalom munkásainak táncvizsgálma a Margit-fürdőben.
Jan. 20. A függetlenség kör bálja a Korona vendéglőben.

Ujdonságok.

* A király unokája. A Nene Freie Presse Münchenből azt a szenzációs hírt kapta, hogy Erzsébet bajor királyi hercegnő, Lipót bajor herceg és Gizella hercegnő legidősebb leánya, királyunk unokája, vasárnap délelőtt Genuában férjhez ment báró Seefried Ottó bajor hadnagyhoz.
A király unokája szelemből esküdtött meg a német hadsereg egy egyszerű tisztjével, aki habár báró rangot visel, az udvari családi hagyományok szerint nem lehetett volna hercegisasszony férje. Királyunk, az ifjú hercegnő nagytatyja, maga akarta, hogy ez a házasság megtörténjen, mikor a nyáron Ischlben az unokájától meghalotta, hogy báró Seefriedet szereti, s mikor a fiatal leány zokogva mondtatta neki, hogy boldogtalan lesz egész életére, ha nem mehet feleségül ahhoz, akinek szerelmet fogadott. Királyunk az unokája könyörgése mélyen megindította és nagy befolyásával kieszközölte leányánál és vejenél, hogy leányuknak báró Seefrieddel való frigyebe bele egyezzenek. Az esküvőn, amely a génuai székesegyház sekrestyéjében volt, jelen voltak a menyasszony szülei Lipót bajor herceg és Gizella hercegnő, s az unokák szülei: báró Seefried Lajos Fülöp bajor királyi kamarás és felesége, született Schmalz Emilia. Az esketést a génuai érsek végezte. Esküvő után a fiatal pár nászutra indult.

Erzsébet bajor hercegnő férje báró Seefried Ottó Lajos Fülöp még csak huszonhárom éves. 1870. szeptember 26-án született és most a gyalogáldádezerred hadnagya és a bajor királyi udvarnok ugynevezett Kammerjunkerje. Daliás, karcsu ifjú, aki fiatal kora daczára már nagy műveltségre tett szert. Protestáns vallásu csakugy, mint a régi buttenheimi Seefried család minden tagja.

Atyja, báró Seefried Lajos Fülöp a hagenbachii, neusei és wolkensteini uradalmak örökös ura, királyi bajor kamarás és a 2. számú német unánereszred parancsnoka, édes anyja pedig Samaltz Keresztély bajor királyi vezérőrnagynak leánya.

Avólegény családja 1546-ban kapta V. Károly császártól a nemességet, 1790-ben pedig Károly Tivadar választófejedelemtől a bajor bárói rangot. A fiatal férjnek két öccse és egy huga van. Már az eljegyzés híre is noha titokban tartották, óriás feltűnést keltett a bajor fővárosban, habár a bajor udvarban már régóta tudják, hogy Ferenc József király ezt a házasságot nagyon is pártfogolja. Udvari körökben királyunknak ezt a nyilatkozatát beszélik el:
— Sie soll den heiraten, de sie gerne hat. (Ahhoz menjen férhez, akit szeret.)

Mikor pedig politikai és családi hagyományokra hivatkoztak, a király határozottan kijelentette:
— Wier haben schon genug Opfer der Politik gehabt. Es soll wenigstens das arme Kind nicht ihr geopfert werden. (Eleg volt már a politika-áldozatunk, legalább a szegény gyermeket ne áldozzuk oda nekünk.) S a király akaratára győzött, a fiatal hercegisasszony, Ferenc József császár és apostoli magyar király unokája, örök hűséget esküdhett Seefried Ottónak: a bajor gyaloghadnagynak.

* Csokonai-ünnepély a ref. főiskolában. Tegnap délután 4 órakor vette kezdetét a minden évben lelkes buzgalommal megtartatni szokott Csokonai-ünnepély. Nagyszámú intelligens közönség előtt dalolta el nyitányul a főiskolai énekkar 'A reményhez' című dalt. Majd Csiba Kálmán 4. önk. köri elnök magvas megnyitó beszéd után olvasta föl a Szikszay-féle pályázat eredményét s kitünt, hogy a bíráló bizottság 2 olyan kisebb költői elbeszélést talált a beadott 8 pályamunka között, melyek díjra érdemesítettnek. Az első 'A pillangó szerelem' figyelemre méltó már tárgya megválasztásáért s különösen népies stílusáért. Szerzője: Jánosy Zoltán szenior. A másik a 'Szerelm halottja' nem oly tartalmas; de minden sorában a legmelegebb lyrai hangon szólal meg s rimei tekintetében társai fölött kimagaslik. Szerzője: Kovácsy Kálmán 1. jh. 'A thányi échohoz' elnevezése után Ablonczy Pál lépett elő s lendületes drámai hangon szavalta el Kó-

vácsy Kálmán az alkalomra írt ódáját, melyet holnap közölünk — Ezen szakaszt 'A csikóőrös kulacsos' című dal fejezte be. A második szakaszt Fehér Gyula 2. th. nyitotta meg, Nagy Sándor 1. jh-nak pályadíjat nyert humorizsájával, a Jövendőbeli collegákkal, melyet a közönség szíves tetszésnyilvánítása kísért a legutolsó sorokig. Majd Csiba János 1. jh. szavalta el Kiss Józsefnek 'Gedóvár asszonya' című gyönyörű költeményét a legsikerültebben. Vidám 'Magyar népdalok' után lépett föl Hajdú János 1. jh. 'A legmaticus' című vig monológgal, melyet a legkedélyesebben hallgatott végig és újrát adott meg a fölvillanyozott szép számú közönség.

* Színház. Tegnap este Karczag Kópcsai Juliska tisztán csengő hangja zendült fel színházunkban. 'A nebánsvirág', ez a kedves zenéjű operette adatolt, mely még a színlapon is 'mulattató operette'-nek van jelölve vastag vidékiességgel. — Denis szerepet adta a debreczeni közönség által már rég ösmert és kedvelt művésznő, oly kitűnő alakításban, minőt kivüle még alig láttunk színpadunkon. Erőteljes, de mégis behelzögő viharos taps és éljen követte. De nemcsak énekével hódította meg a közönséget, hanem játékaival is. Nem aknáta ki a szerep hatáshajszó, pikáns jeleneteit, felülmúlhatatlan discretióval játszotta meg minden jelenetét. Elragadóan kedves és művészi alakítást mutatott be minden tekintetben. Sóllyom L. az új tenorista (vicomte) elég ügyesen játszott, de különösen az utolsó felvonásban gyengén énekelte. Igen jó volt azonban Lócsa Reknés Püspök, utóbbinak az őrnagy szerepe egyik legkitűnőbb alakítása. — Rózsahegy a színigazgató szerepében nem mindennapi hatást ért el s kitűnő alakításával nyílt színen is tapasztalatot. Jók voltak továbbá Krémér, kinek különösen szerencsés estéje volt és Andorfi. Az előadás összességében a rendezés kifogástalan volt. Kópcsai Juliskát felvonások után háromszor-négyszer hívták lámpák elé s még aztán nem akart szünni a tapsvihár. Ma Kópcsai 2-ik s ez az idő szerint utolsó fellepteül 'A kornevillei harangok', holnap pedig a 'Bubos pacirta', a többször elmaradt énekes színmű adatik bemutatásul. (Sz. Z.)

* Az adózó Debreczen. A lakosság által az elmúlt hóban adó fejében befizetett összeg 89,392 frt 39 kr, hadmentességi díj 357 frt 28 kr, fegyver adóban 12 frt, idegen adó 224 frt 65 kr, idegen illeték 29 frt 77 kr, végrehajtási költség 12 frt 55 kr, ipar-kamarai költség 1207 frt 45 kr, járda adó 2330 frt 21 kr, — közmunkaváltás 25 frt 60 kr.

* Tanügy Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelőnek a tegnapi városi közg. bizottság elé beterjesztett jelentése szerint nov. hóban nevezetesebb tanügyi mozgalom nem volt, kivéve a nőpáriskola megnyitását, mely intézel növendékeinek száma immár megkétszereződött. A közgyűlési oktatások serényen folynak, sőt a képző tanfolyam felállítását is biztosítva van s mozgalom indult meg egy külön iparügyi jellegű munkaiskola szervezésére. A dajka-képző tanfolyam is megnyílt 5 növendékkel, de a gyakorlati képzést gátolja az óvodáknak difteritisz miatt bezárt volta.

* Közönségtalálkozás. A létesítendő debreczeni egyetem alapjának növelésére rendezett hangverseny jövedelme gyantán az elszámolás megtörténte után, tegnapi napon Tiszay Dezső színgazgató ur 5 forintot felül fizetvén, midőn ezen adományt megköszönni szerencsém van, kijelentem, hogy ez összeget a mell. és főtiszt. ev. ref. püspöki hivatalhoz mai napon eljuttattam. Debreczen 1893. decz. 6. Márk Endre delegyleti elnök.

* A debreczeni csizmadia társulat 1893. évi decz. 16-án, szombaton, a 'Korona' vendéglő disztermében zártkörű táncvizgalmat rendez. Ittől kezdve a rendezőség gondoskodik. A táncestélyen Kis Pista zenekara működik, Kesdete 8 órakor.

* Silvester-estély. Az 'István' gőzmalom-társulat munkásainak önképző köre folyó évi december hó 21-én vasárnap a 'Margit' fürdő villanyvilágított disztermében saját pénzért jávára tánczval egybe kötött silvester-estélyt rendez. Belépti-díj személynként 60 kr. A zenét Zsiga Józsi közkedveltségű zenekara szolgáltatja. Felülvezetések közönséggel fogadtatnak. Kezdeté 8 órakor.

* Késelő pékinas. Schreier József vendéglőt tegnap este Leskó János nyírbaktai születésű, helyben alkalmazott péklegény, Oszvald helybeli pékmester segédje, miután az neki vonatkozó pálinkát adni, egy zsebkéssel vállon szurta. Leskót elfogták s a vizsgálatból kiderült, hogy a rovott előéletű egyén, már hasonló tettért 2 évet töltött a munkaisola fegyházban. Schreier a hírtelen előhívott Újháza orvos vette gyógykezelés alá, ki konstataálta, hogy a sérülésből 24 nap alatt fog gyógyulni. Az ügy áttétetett a kir. ügyészhez.

* Közegészségügy. A közegészségi állapotok az elmúlt hóban kedvezőtlenebbek voltak, mint az előbbi hóban, a mennyiben több megbetegedés fordult elő, melyek között jelentékeny számmal volt a kicsinyeknél tapasztalt fültű és nyakmirigy daganat betegség. — Influenza, ez a divatos betegség is nagy számban fordult elő. A roncsoló toroklob esetek száma is emelkedett a hó közepéig

s több haláleset is fordult elő benne, de attól fogva csökkent a betegülések száma. Szórványosan észlelték továbbá a hási hagymáz, vörheny, kedvező lefolyásokkal.
* Születés és halálozás. A múlt hó folyamán városunkban születések száma 99 fiú, 103 nő. Az összes születések száma tehát 202. Elhaltak pedig 133-an. A szaporodás tehát igen kedvező számot tesz ki.

* Debreczeni csendélet. Az elmúlt november hóban a rendőrség által letartóztatott lopásért 19, gyilkossági kísérletért 1, kihágásért 124, összesen 135 egyén; az illetékes bíróságnak ezek közül átadott 11, megbüntettetett. 124. A városról eltoloncoltatott 12 csavargó, kényszer utlevéllel kiutasított 19 egyén.

* Népesedés. Az elmúlt heten városunk területén született törvényes fiú 20, leány 17, törvénytelen fiú 2, leány 3. Az összes élve születettek száma 42. Ezzel szemben elhaltak 28-an. A szaporodás tehát 14.

* Iparügy. — A rendőrfőkapitányság, mint I-ső fokú iparhatóság által különböző iparágak gyakorlatására a múlt hó folyamán 22 egyénrellett el iparigazolvánnyal. Munkakönyv kiadott 105.

* Difteritis Biharmegyében. A difteritisz, a legutóbb közvetett statisztikai kimutatás szerint, Nagyváradon és Biharmegyében megdöbbenően terjed. Huszonegy községben pár hónap alatt kétszázhuszonhárom betegedés és százhetvenhárom haláleset volt. A gyilkos betegség valóságos a gyász és szomorúság tanyájává változtatta Farkas járás bíró házat, akinek két kedves gyermekét már megölte, ötöt még mindj. ághoz szegezve beteg tart, ezenkívül újabb a feleségét és a cselédjét is ágyba döntötte.

* Debreczen katonasága. November hóban a katonai létszám városunkban a következő volt: Közös hadsergebeli katoná 1150 ember 164 lóval, a kir. honvédség 599 ember 75 lóval. A lakosságnál állandóan beszállásolt volt 14 ember, 1 lóval. Utóállításra állott 3 idegen illetőségű egyén.

* Hymen. November hóban házasságra lépett Debreczenben: he. v. hitv. 57, róm. kath. 7, ág. hitv. 1, izr. 1: összesen 66 pár.

* A közközház betegforgalma. A helybeli új közkörházban december hó elsőjén maradt ápolásra s gyógykezelésre 94 férfi és 88 nő, összesen 182 egyén.

* Alapszabály jóváhagyás. A hajdubagosi temetkezési társulat alapszabályait a helygyminiszter jóváhagyta.
* Halálozások. Városunk kül és belterületén az elmúlt heten november 26-tól decz. 2-ig a következő halálozások történtek: Pentek Pólexina fia Károly 2 hón. ref. velesz. gyeng. Diószegi Erzsébet fia Károly 2 hón. ref. görökös; Nagy József 5 é. ref. agylob; Magyar Gizella r. kath. velesz. gyeng; öz. Szűts Istvánné 50 é. ref. gutatűs; öz. Kálmán András 87 é. ref. gutatűs; Kozma Sándor 1 hón. ref. velesz. gyengeség; Kieszner Katalin leánya Erzsébet 6 hetes ág. ev. görökös; Szatmári Ilona 1 é. r. kath. belhurut; öz. Nagy Józsefné 73 é. ref. vizekór; Szatmári Ferencz 5 é. ref. veselob; Marasztóni Sarolta 1 Margit 3 hetes r. kath. velesz. gyeng; öz. Szabó Julianna 72 é. ref. aggkór; Halasz Páter 58 é. szerviszívaj; Czibere Sara 50 é. agygutatűs; öz. Aray Sándorné 79 é. ref. aggkór; Tallósi r. kath. halvaszületett; Hári János 9 é. ref. torokgyík; Gulácsy Gergely 59 é. ref. veselob; Rab? r. kath. halvaszületett; Kubecher Tivadar 8 nap. ág. ev. velesz. gyeng; Stenczinger Gyula 19 é. r. kat. öngyilkosság; öz. Tóth Antalné 75 é. ref. végelgyengülés; Teglási? ref. halvaszületett; öz. Braun Emauelné 70 é. izr. hashártyalob; Dalmi Eszter 9 hó. ref. tüdőhurut; Haragyi István 39 é. ref. üszög; Simon Erzsébet 1 hó. ref. belhurut.

* Borsókáshus. A rendőrség tegnap vizsgálatot tartott a hentes üzletekben s több helyen a közegészségre ártalmas husmüt, különösen sok borsókás husz talált, melyet a rendőrség elkobzott s megsemmisített.

* Lapunk mai számához mellékelt Szabó Lajos Fiai nagykereskedő czég hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

* Terno. Igen, valóságos terno csinál az a ki a 'Szabad Szó' című politikai napilapra előfizet. E lap, mely színes képeivel első volt a világ sajtójában, bámulatos és hihetetlen sok előnyt nyújt előfizetőinek. Első sorban ad naponként pompás színes képpel illusztrált, irányban az igazat kimondó, mindenről kitűnően értesült lapot két-három regényvel a legjobb íróktól. E regények közül kettő könyv a kaban jelenik meg és az egyik színes képpel van illusztrálva. Ad továbbá hetenkint 'Koszorú' című gazdagon illusztrált szép irodalmi hetilapot és 'Kala pács' című élcelapot pompás karikatúrákkal. Minden negyedeve előfizető kap ezenkívül egy kötet becses szépirodalmi művet legjobb íróinktól tetszés szerinti választásban. Ugy szintén egy gazdag tartalom s minden tudnivalót magában felölelő naptárt. De a mit egyetlen egy magyar lap még eddig nem nyújthatott, ad a 'Szabad Szó' előfizetőinek oly fényes és nagybecsű ajándékot, mely minden magyar családnál hazafias örömet fog okozni. A szabad szó ugyanis viszonyozza a magyar olvasó-közönségnek azt a rendkívüli partfo-

gást, melyben fenállásának aránylag rövid ideje alatt részesült. Elhatározta hogy minden előfizetőnek, ki legalább három hónapra fizet elő a 'Szabad Szó'-ra, egy 'Magyar Történeti Album'-ot ajándékoz. Ez album, mely a magyar történetek egy kitűnő író által írott részét foglalja magában, ötven színes képpel van illusztrálva, melyek mindegyike egy-egy remekmű. Az egész mű kiállításán, valóban pazar és bátran elmondhatjuk, hogy magyar történet ily pompás, díszes kiállításban még nem jelent meg. A 'Magyar Történeti Album' természetesen aranyozott díszkötésben lesz, úgy hogy díszét fogja képezni még a legelsőbb szalonnak is. A 'Szabad Szó' ily sokat csak azért nyújthat olvasóinak, mert példátlan az a támogatás, melyben a közönség részesíti. A 'Szabad Szó' ma Magyarország legelterjedtebb és legkedveltebb lapja. Nem is csoda. Az itt felsoroltakat megkapja az olvasó ha 3. mond: három forinttal előfizet egy évnegyedre bármely naptól kezdve. Most tehát kérdezzük: a 'Szabad Szó'-ra előfizetni nem valóságos terno-e? A 'Szabad Szó' kiadó hivatala: Budapest, Terecz körút 41.

* Felhívjuk olvasóink figyelmét Baur Rudolf (Innsbruck, Rudolfstrasse 4 sz. a.) különleges kereskedőnek lapunk mai számában foglalt hirdetésére, hol a legjobb minőségű valódi tiroli lóden szövetből készült kabátok, felöltők és öltözékek kaphatók, mind tartósak, szolidák, jó minőségűek s mint ilyenek, karacsónyi és ünnepi ajándékokul igen alkalmasak. A fent nevezett üzlet illusztrált árjegyzékkel és mintákkal, díjtalanul, bérmentve szolgál.

* Találtatott. a közgyűlés alkalmával a városháza nagytermében egy esernyő. Ugyanott találtatott egy női muff (karmanlyu) a nőegyleti gyűlés alkalmával — Egy sárga kopó kutyát igazolt tulajdonosa — szent anna utca 2528 sz. háznál atveheti.

Irodalom és művészet.

A 'Vasárnapi Ujság' december 3-iki száma tízezer nyolcz képpel, s a következő tartalommal jelent meg: 'Tépscincinálók.' (Munkácsy Mihálynak a Képzőművészeti Társulat teli kiállításán levő festményével.) — 'Ebredés.' Szabolcs Mihály költeménye. — 'Gyermekünk!' Elbeszélés. Irta Sziklay János. — 'Ferencz Ferdinand főherceg földközűli utja.' irta a 'Vasárnapi Ujság' számára egy tengerész-tiszt az 'Erzsébet' hajó fedélzetén. (Képpel.) — 'A Képzőművészeti Társulat teli kiállításáról.' Turay Gyula és Pap Henrik festménye. (Két képpel.) — 'Margitay Tiharmérműtermében. (Képpel. Paur Géza fényképe után.) — 'Bombarnac Kláudius. Egy hírlap-tudósító jegyzőkönyve.' Regény Verne Gyulától. Franciaából fordította Huszár Imre. (Eredeti pirisi illusztrációkkal. Verne ez ny nagy regényét a 'Vasárnapi Ujság' a folyó évnegyedben kezdte közölni, s az év végéig közlését be is fejezi.) — 'Taaffe gróf és az új osztrák miniszterek. (Kilencz arczképpel.) — 'Dinamit-merénylet a barcelonai színházban.' (Képekkel. 1. Dinamitbomba felrobbanása a nézőtérben. 2. A közönség menekülése a színházból.) — 'Jókai jubileuma.' — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány; Egyveleg, stb. rendes rovatok. — A 'Vasárnapi Ujság' előfizetési ára negyedevre 2 frt, a 'Politikai Ujdonságok'-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

TÖRVÉNYSZÉK.

A guillotine hőse. Kuntz fogalkozás nélküli huszonhárom éves vasuti djnokot pénteken reggel fejezték le Párisban. mert egy gazdag öreg asszonyt meggyilkolt. A párisi lapok tudósításai szerint még a nagy francia forradalomban sem hallak meg egyekes oly heroikus hűdövegrél, mint ez a fiatal rablógilkos. Október 10-én itélték halálra és azóta mindennap várta a kegyelmet, vagy a halált. Carnot azonban drákoí szigort tanusit az ijesztően szaporodó kiskorú gonoszoktól ellen és nem adott kegyelmet. Péntek reggel 6 órakor jelent meg a törvényszéki bizottság a gyilkos czellájában, a kit ágyban, de még ebron találtak. A mint soráról értesült, legott a legnagyobb gyorsasággal öltözöködött, nehogy idót veszítsen. A lékészt megölette és megcsókolta, bátran mondta ez szavakat: Bocssássa meg az uristen vétkeimet és bocssanak meg az emberek is mindazért, a mit ellenük vétettem. A mikor a fogház kapuja kinyílt, és a kis la Requette-téren megpillantotta a kiváncsi közönséget, és tekintete a nyakti-lórá esett, még csak meg se rezent. Minden támaszt visszautasítva, biztos léptekkel sietett a guillotine felé és mi még delikvensnél elő nem fordult, ráfeküdt a deszkára és maga illesztette fejét a végzetes resbe. Mielőtt a kés illezubant volna, testével előre csuszott, hogy megkönnyítse a munkát. A kivégzett rablógilkos embe szokatlan hűdövegrése mindenkint megdöbbenett és meghatott.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Csütörtökön, december hó 7-én, itt először: Bubos pacirta. Énekes színmű 3 felv. Irte: Wildenbruch.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések december 4. — Buza öszre 7.69 pénz, 7.71 áru, tavaszra 7.48 pénz, 7.50 áru. Tengeri 1894. máj.—jun.—ra 5.05 pénz, 5.06 áru. Zab öszre 6.88 pénz, 6.81 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. — pénz. — áru.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. december 4.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 400 kilgön felüli súlyban) 45.—46.— 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilg. súlyban) 45.—46.— 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilgön felüli súlyban) 48.—49.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 kilg. súlyban) 48.—49.— 5. Fialat könnyű (páronként 251 kilgig terjedő súlyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kilgön felüli súlyban) 45.—46.— 7. Közép (páronként 220—280 kilg. súlyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 kilgig terjedő súlyban) 46.—47.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kilgön felüli súlyban) 45.—46.— 10. Közép (páronként 220—260 kilg. súlyban) 45.—46.— 11. Könnyű (páronként 220 kilgig terjedő súlyban) 43.—44.— Sertés létszám: decz. 3. napján volt készlet 147,246 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizlatni való sertés 16.—18.—, malacz (11—20 hónapos korban hajtattott) 743 drb

Főszerkesztő: **Szinyai Gyula.** Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.** Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.** (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. Moskovitz Miksa,

a bécsi Mária-Terézia nőgyógyászati kórház volt alorvosa,

nőgyógyász.

Rendel: d. u. 3—5-ig, szegény nőknek reggel 8—9-ig ingyen.

Lakása: Nagy-uj-utca, 1703 sz.

Eladó ház és föld.

A néhai Lázár Lajosné Köhler Mária hagyatékához tartozó s Debreczenben nagy- és kis-esapó-utca sarkán levő 367. sorszámú ház, 4 hold ondódi földjével

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál alólírott.

Dr. Irinyi István

ügyvéd, végrendeleti végrehajtó,

Debreczen, Miklós-utca 2080. sz.

KARDOS LÁSZLÓNÁL

KOSSUTH-UTCA.

Utazó- és kocsi-
takaródzók.

Flanell, vasaló
és lópkérczók.

divány terítők,
ülések és párnák.

Extra szelfogó pokróczók
ablakczúg elzárásra.

(444)

II.

COGNAC

Czuba-Durozier & Co.

francia cognacgyár
H-RED VED N. E. DEBECZ.

Buda és Blochmann Budapest és Bécs.
Mindenhol kapható.

Védjegyzés

(516)

TIROLI-LODEN

ELSŐ BESZERZÉSI FORRÁS

BAUR RUDOLF

Különlegességi üzletében **INNSBRUCKBAN** (Tirol) Rudolfstrasse 4. sz. a.

Kész haveloch-ok, joppkák, stb. vízmentes téli öltönyök

Turista felszerelések nagy választékban.

TIROLI HÖLGY LÖDEN-ből méterenkint is elárulitva.

538.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Olvasta Ön már ezt a hirdetést?

NE VEGYEN SENKI

karácsonyi ajándékot,

mert mindenki ingyen kap

egy 50 pompás színes képet

tartalmazó és díszes kötésű nagy

Magyar történelmi albumot,

egyszépirodalmi könyvet (regény,

elbeszélések vagy költemények)

egy **Szabad Szó** nagy képes naptárt

egy 40 színes képet tartalmazó

TÖRVÉNYBAKTER

czimű könyvalaku regényt,

a ki

legalább egy negyedévre Buda-

pesten 2.50, Vidéken 3 forinttal

bármely naptól fogva a „Szab-

bad Szó“-ra előfizet.

Előfizetések a „Szabad Szó“ kiadóhivatalához
Budapest, VI., Teréz-körút 41. küldendők.

A „MAGYAR TÖRTÉNELMI ALBUM“

a legújabb magyar történelmi munka lesz, mely eddig a sajtó elhagyta. Nem

kevesebb, mint ötven nagy pompás színes képet fog tartalmazni,

melyek a történet legkimagaslóbb és legmagasztosabb jeleneteit fogják ábrázolni.

A „MAGYAR TÖRTÉNELMI ALBUM“

a „Szabad Szó“-hoz hasonló nagy alakban, rendkívül finom vastag

papíron, művészi díszítéssel kötésben fog megjelenni. A képeket

kitűnő magyar művészek készítik és a mellé csatolt szöveget, Magyarország

történetét, egy fényes tollú írónk írta.

„DEBRECZEN“ NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,

TANCRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN“,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ“ is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.